

УДК 001.82:338.432

Класифікація методів наукових досліджень на рівні суб'єктів агробізнесу / Чорний Г.М., Худолій Л.М., Ларіна Я.С., Міщенко І.А. // Економіка АПК. – 2015. – № 12. – С. 12.

Метою статті є поглиблення розуміння сутності поняття «методи дослідження» та уточнення їх класифікації на рівні функціонування суб'єктів аграрного бізнесу. Методика проведення дослідження включає використання методів емпіричного рівня дослідження (спостереження, порівняння, опитування, тестування тощо). Виявлено, що методи наукового дослідження як явище – це способи виконання дослідником певних розумових дій, операцій і робіт із реальними предметами та процесами або їх уявними образами й абстрактними поняттями. А методи наукового дослідження як наукова категорія – це способи використання наявних знань про конкретний об'єкт дослідження з метою одержання нових знань. Доцільнішою класифікацією методів наукового дослідження є їх поділ на дві однорідні групи: методи емпіричного дослідження і метод теоретичного дослідження, що на практиці сприятиме одержанню об'єктивної наукової інформації. Табл.: 1. Рис.: 3. Бібліогр.: 25.

Ключові слова: методи, класифікація, дослідження, дисертаційна робота, магістерська робота, суб'єкти агробізнесу, аграрна економіка.

УДК 001.82:338.432

Классификация методов научных исследований на уровне субъектов агробизнеса / Чорный Г.М., Худолый Л.М., Ларина Я.С., Мищенко И.А. // Экономика АПК. – 2015. – № 12. – С. 12.

Целью статьи является углубление понимания сущности понятия «методы исследования» и уточнение их классификации на уровне функционирования субъектов аграрного бизнеса. Методика исследования включает использование методов эмпирического уровня исследования (наблюдение, сравнение, опросы, тестирование и т.д.). Вывявлено, что методы научного исследования как явление – это способы выполнения исследователем определенных умственных действий, операций и работ с реальными предметами и процессами или их мысленными образами и абстрактными понятиями. А методы научного исследования как научная категория – это способы использования имеющихся знаний о конкретном объекте исследования с целью получения новых знаний. Наиболее целесообразной классификацией методов научного исследования является их разделение на две однородные группы: методы эмпирического исследования и метод теоретического исследования, что на практике будет способствовать получению объективной научной информации. Табл.: 1. Илл.: 3. Библиогр.: 25.

Ключевые слова: методы, классификация, исследования, диссертационная работа, магистерская работа, субъекты агробизнеса, аграрная экономика.

UDS 001.82:338.432

Classificaiton of methods of scientific research on the level of business entties of agri-business / Chornyі H.M., Khudolii L.M., Larina Y.S., Mishchenko I.A. // Ekonomika APK. – 2015. – № 12. – P. 12.

The article aims to deepen understanding of the essence of the concept of "methods" and refine their classification on the level of functioning of the agricultural business. The methodology of the study involves the use of empirical research methods (observation, comparison, surveys, testing, etc.). It is defined that the methods of scientific research as a phenomenon - a method of generating a researcher certain mental activities, operations and work with real objects and processes or their mental images and abstract concepts. And the methods of scientific research as a scientific category - ways of using existing knowledge about a particular object of study to obtain new knowledge. The most appropriate classification methods of scientific investigation is its division into two homogeneous groups: methods of empirical research and theoretical research method, which in practice will facilitate obtaining objective scientific information. Tabl.: 1. Figs.: 3. Refs.: 25.

Key words: methods, classification, research, thesis, master thesis, subjects of agribusiness, agricultural economics.

УДК 338.43(477):338.312

Продуктивність у системі результативності господарювання / Вітвицький В.В., Вакуліна Ю.В.
// Економіка АПК. – 2015. – № 12. – С. 19.

Досліджено роль системи результативності в діяльності підприємств. Проаналізовано підсистеми результативності, що включають дієвість, економічність, якість, прибутковість, ефективність, продуктивність та якість трудового життя.

Оскільки в основі економічних явищ є людина, важливим є створення комфортних умов її діяльності на робочому місці. Саме тому детально охарактеризовано складові якості трудового життя сільськогосподарського працівника.

На прикладі сільськогосподарських підприємств Черкаської області проаналізовано рівень продуктивності живої та уречевленої праці, а також основних факторів, що сприяють підвищенню продуктивності. Актуальним є розробка теоретико-методологічної моделі процесу управління продуктивністю в контексті результативності на рівні підприємства, об'єднання, галузі, країни в цілому.

Також визначено основні проблеми у трактуванні терміна «продуктивність» та методах її визначення залежно від суб'єктів аналізу. Табл.: 2. Рис.: 5. Бібліогр.: 14.

Ключові слова: результативність, продуктивність, якість, прибутковість, дієвість, якість трудового життя.

УДК 338.43(477):338.312

Продуктивность в системе результативности хозяйствования / Витвицкий В.В., Вакулина Ю.В. // Экономика АПК. – 2015. – № 12. – С. 19.

Исследована роль системы результативности в деятельности предприятий. Проанализированы подсистемы результативности, включающие действенность, экономичность, качество, прибыльность, эффективность, производительность и качество трудовой жизни.

Поскольку в основе экономических явлений стоит человек, важным является создание комфортных условий его деятельности на рабочем месте. Именно поэтому подробно охарактеризованы составляющие качества трудовой жизни сельскохозяйственного работника.

На примере сельскохозяйственных предприятий Черкасской области проанализирован уровень производительности живого и овеществленного труда, а также основных факторов, способствующих повышению производительности. Актуальным является разработка теоретико-методологической модели процесса управления производительностью в контексте результативности на уровне предприятия, объединения, отрасли, страны в целом.

Также определены основные проблемы в трактовке термина «производительность» и методах ее определения в зависимости от субъектов анализа. Табл.: 2. Илл.: 5. Библиогр.: 14.

Ключевые слова: результативность, производительность, качество, прибыльность, действенность, качество трудовой жизни.

UDS 338.43(477):338.312

Productivity within the framework of business results / Vitvitskyi V.V., Vakulina Y.V. // Ekonomika APK. – 2015. – № 12. – P. 19.

The paper studies the role of performance efficiency of enterprises. Subsystems of efficiency were analysed, including efficiency, quality, profitability, performance, productivity and quality of working life.

As a human is the basic economic phenomena, it is important to create comfortable conditions for activities in the workplace. That is why the quality of working life of the agricultural worker is described in detail.

The article studies the level of productivity of labour and materials, and the major factors leading to increased productivity based on the example of agricultural enterprises of Cherkassy region

The development of theoretical and methodological model of performance management is the topical in the context of performance on the level of enterprises, associations, branches and the country as a whole.

Also, the main problem in the interpretation of the term "productivity" and methods of its determination depending on the subjects of analysis were defined. Tabl.: 2. Figs.: 5. Refs.: 14.

Key words: performance, productivity, quality, profitability, efficiency, quality of working life.

УДК 388.005:633.1:631.53.01

Організаційно-економічні проблеми розвитку насінництва зернових культур / Липчук В.В., Малаховський Д.В. // Економіка АПК. – 2015. – № 12. – С. 28.

У статті дано оцінку сучасному стану, основним тенденціям, проблемам і перспективам розвитку виробництва насіння зернових культур насінницькими підприємствами України. Проаналізовано кількість та локалізацію розміщення підприємств із виробництва насіння зернових культур, занесених у Державний реєстр виробників насіння й садивного матеріалу, а також структуру та динаміку ліцензійних обсягів виробництва різних генерацій насінневого зерна. Досліджено основні організаційно-економічні проблеми, з якими стикається галузь. Запропоновано шляхи оптимізації розвитку галузі й удосконалення організаційно-виробничої структури системи насінництва. Обґрунтовано необхідність створення селекційно-насінницького центру, регіонального об'єднання виробників насіння та насінневого заводу як трьох організаційних елементів системи насінництва зернових культур. Табл.: 3. Рис.: 2. Бібліогр.: 19.

Ключові слова: галузь насінництва, система насінництва зернових культур, насінницькі підприємства, виробництво насіння, селекційно-насінницький центр, регіональне об'єднання виробників насіння, насінневий завод.

УДК 388.005:633.1:631.53.01

Организационно-экономические проблемы развития семеноводства зерновых культур / Липчук В.В., Малаховский Д.В. // Экономика АПК. – 2015. – № 12. – С. 28.

В статье дана оценка современному состоянию, основным тенденциям, проблемам и перспективам развития производства семян зерновых культур семеноводческими предприятиями Украины. Проанализированы количество и локализация размещения предприятий по производству семян зерновых культур, занесенных в Государственный реестр производителей семян и посадочного материала, а также структуру и динамику лицензионных объемов производства различных поколений семенного зерна. Исследованы основные организационно-экономические проблемы, с которыми сталкивается отрасль. Предложены пути оптимизации развития отрасли и совершенствования организационно-производственной структуры системы семеноводства. Обоснована необходимость создания селекционно-семеноводческого центра, регионального объединения производителей семян и семеноводческого завода как трех организационных элементов системы семеноводства зерновых культур. Табл.: 3. Илл.: 2. Библиогр.: 19.

Ключевые слова: отрасль семеноводства, система семеноводства зерновых культур, семеноводческие предприятия, производство семян, селекционно-семенной центр, региональное объединение производителей семян, семеноводческий завод.

UDS 388.005:633.1:631.53.01

Organizational and economic problems of development of seed-growing crops / Lypchuk V.V., Malakhovskiy D.V. // Ekonomika APK. – 2015. – № 12. – P. 28.

This article assesses the current condition, main trends, problems and prospects of production of grain seeds by seed-growing farming of Ukraine. Here are analyzed the number and location of placement of seed farms producing of grain seeds and which are in the State Register of producers of seeds and planting material. Also the article presents the structure and dynamics of licensed production volumes of different generations of seed grain. The basic organizational and economic problems in the industry are explored as well. The article presents some ways of optimizing the development of industry and improvement the structure of organization and production of seed-growing system. The necessity of creating of selection and seed-growing center, a regional association of seed producers and seed plant are three organizational elements of the system of seed-growing crops. Tabl.: 3. Figs.: 2. Refs.: 19.

Key words: seed-growing industry, the system of seed-growing crops, seed farming, seed production, breeding and seed-growing center, a regional association of seed producers, seed-growing plant.

UDS 330.4: 330.342.3: 631.11

Theoretical and practical aspects of formation of strategies of sustainable development of farm enterprises / Kisil M.I., Harbar V.V. // Ekonomika APK. – 2015. – № 12. – P. 35.

The paper is the generalization of theoretical, methodological and practical aspects of forming strategies for sustainable development of farm enterprises and development of science-based proposals to address it.

During the research were used methods of analysis and synthesis, abstract and logical, comparison by comparing actual data for specific periods and years, the graphics – for visual display changes over time of indicators of investigated aspect of the problem.

It was suggested to describe “sustainability” as a scientific category, which includes the concepts of “steadiness” and “stability”. In this regard the definition of a special concept of “sustainable development of a farm enterprise” was formed and its essence was analysed basing on the category of sustainability. It was emphasized that processes of economic development of farm enterprises in the long-term period are characterized by cyclical and wave-like nature, however, the sustainability features of reproduction processes are supposed to be appear continually.

Farm enterprises which ensure high rates of the enhanced capital reproduction were recommended to introduce the strategy of growth, those with the average rate were suggested the strategy of performance intensification and the ones with the restrained pace were presented the strategy of achieving the state of constant sustainability. With capital reproduction on a simple scale the strategy of increasing the level of sustainability should be formed. Tabl.: 2. Figs.: 2. Refs.: 20.

Key words: farm enterprise, sustainable development, cyclical nature, wave-like nature, reproduction, competitiveness.

УДК 330.4: 330.342.3: 631.11

Теоретичні та практичні аспекти формування стратегій сталого розвитку фермерських господарств / Кісіль М.І., Гарбар В.В. // Економіка АПК. – 2015. – № 12. – С. 35.

Метою статті є узагальнення теоретичних, методичних і практичних аспектів проблеми формування стратегій сталого розвитку фермерських господарств та розробка науково обґрунтованих пропозицій щодо її розв'язання.

У процесі дослідження застосовувано методи аналізу й синтезу, абстрактно-логічний, порівняння при зіставленні фактичних даних за окремі періоди та роки, графічний – для наочного відображення зміни в часі показників досліджуваного аспекту проблеми.

Запропоновано розглядати «сталість» як наукову категорію, якій підпорядковуються поняття «стійкість» і «стабільність». У зв'язку з цим сформульовано визначення спеціального поняття «сталый розвиток фермерського господарства» та розглянуто його сутність на основі категорії сталості. Звертається увага, що процеси економічного розвитку фермерських господарств у тривалому періоді характеризуються циклічністю і хвилеподібністю, проте ознаки сталості у відтворювальних процесах мають проявлятися безперервно.

Рекомендується фермерським господарствам, які забезпечують високі темпи розширеного відтворення капіталу, реалізувати стратегію зростання, при середніх темпах відтворення – стратегію активізації діяльності, а помірних темпах – стратегію досягнення стану постійної сталості. За наявності простого відтворення капіталу слід формувати стратегію підвищення рівня сталості. Табл.: 2. Рис.: 2. Бібліогр.: 20.

Ключові слова: фермерське господарство, сталий розвиток, циклічність, хвилеподібність, відтворення, конкурентоспроможність.

УДК 330.4: 330.342.3: 631.11

Теоретические и практические аспекты формирования стратегий устойчивого развития фермерских хозяйств / Кисиль Н.И., Гарбар В.В. // Экономика АПК. – 2015. – № 12. – С. 35.

Целью статьи является обобщение теоретических, методических и практических аспектов проблемы формирования стратегий устойчивого развития фермерских хозяйств и разработка научно обоснованных предложений по ее решению.

В процессе исследования применены методы анализа и синтеза, абстрактно-логический, сравнения при сопоставлении фактических данных за отдельные периоды и годы, графический – для наглядного отображения изменения во времени показателей исследуемого аспекта проблемы.

Предложено рассматривать «устойчивость» как научную категорию, которой подчиняются понятия «стойкость» и «стабильность». В связи с этим сформулировано определение специального понятия «устойчивое развитие фермерского хозяйства» и рассмотрена его сущность на основе категории устойчивости. Обращается внимание, что процессы экономического развития фермерских хозяйств в длительном периоде характеризуются цикличностью и волнообразностью, однако, признаки устойчивости в воспроизводственных процессах должны проявляться непрерывно.

Рекомендуется фермерским хозяйствам, которые обеспечивают высокие темпы расширенного воспроизводства капитала, реализовывать стратегию роста, при средних темпах воспроизводства – стратегию активизации деятельности, а умеренных темпах – стратегию достижения состояния постоянной устойчивости. При наличии простого воспроизводства капитала следует формировать стратегию повышения уровня устойчивости. Табл.: 2. Илл.: 2. Библиогр.: 20.

Ключевые слова: фермерское хозяйство, устойчивое развитие, цикличность, волнообразность, воспроизведение, конкурентоспособность.

УДК [631.15:338.58]:636.2.033

Структура витрат як фактор формування рівня ефективності галузі м'ясного скотарства / Шиян Н.І. // Економіка АПК. – 2015. – № 12. – С. 44.

Метою статті є удосконалення методичного підходу до розмежування витрат на постійні та змінні, вивчення впливу перших на показники ефективності галузі м'ясного скотарства. Методика дослідження включає використання кореляційно-регресійного аналізу, методу групування, графічного методу.

Досліджено вплив питомої ваги постійних витрат у собівартості виробництва приросту ВРХ на рівень продуктивності худоби. За даними 2013 р. визначено максимум питомої ваги постійних витрат (15,7%), після досягнення якого спостерігається зниження продуктивності худоби.

Встановлено існування іншої залежності між аналізованими показниками в передових аграрних підприємствах: після проходження мінімальної межі питомої ваги постійних витрат (9,2% у 2013 р.) спостерігається підвищення окремих показників ефективності розвитку галузі м'ясного скотарства, проте галузь залишається збитковою. Досягнення високих показників розвитку галузі м'ясного скотарства вбачається при використанні інновацій у виробництві продукції. Табл.: 2. Рис.: 2. Бібліогр.: 16.

Ключові слова: витрати, структура витрат, постійні та змінні витрати, ефективність, середньодобовий приріст ВРХ, інтенсивність виробництва, м'ясне скотарство.

УДК [631.15:338.58]:636.2.033

Структура затрат как фактор формирования уровня эффективности отрасли мясного скотоводства / Шиян Н.И. // Экономика АПК. – 2015. – № 12. – С. 44.

Целью статьи является усовершенствование методического подхода к разделению затрат на постоянные и переменные, изучение влияния первых на показатели эффективности отрасли молочного скотоводства. Методика исследования включает использование корреляционно-регрессионного анализа, метода группировок, графического метода.

Исследовано влияние удельного веса постоянных затрат в себестоимости производства прироста КРС на величину продуктивности скота. По данным за 2013 г. определен максимум удельного веса постоянных затрат (15,7%), после достижения которого наблюдается снижение продуктивности скота.

Установлено существование иной зависимости между анализируемыми показателями в передовых аграрных предприятиях: после прохождения минимальной границы удельного веса постоянных затрат (9,2% в 2013 г.) наблюдается повышение отдельных показателей эффективности развития отрасли мясного скотоводства, между тем отрасль остаётся убыточной. Достижение высоких показателей развития отрасли мясного скотоводства видится при использовании инноваций в производстве продукции. Табл.: 2. Илл.: 2. Библиогр.: 16.

Ключевые слова: затраты, структура затрат, постоянные и переменные затраты, эффективность, среднечасовой прирост КРС, интенсивность производства, мясное скотоводство.

UDS [631.15:338.58]:636.2.033

Structure of costs as an efficiency level formation factor for the beef cattle-breeding branch / Shyian N.I. // *Ekonomika APK.* – 2015. – № 12. – P. 44.

The objective of this scientific paper is to improve the methodical approach to the division of the expenditures into fixed and variable costs, studying the influence of the former on the efficiency indices of the beef cattle-breeding branch. The methods of research include the correlation and regression analysis, the grouping method and the graphic method.

The influence produced by the specific share of fixed costs in terms of the cost price of the production with the weight gain of the livestock on the level of the cattle productivity has been studied. The data obtained in 2013 allowed us to determine the maximum of the specific share of fixed costs (15,7%), at reaching which a decrease in the stock productivity is observed.

A different relationship was established between the analysed indices at advanced agrarian companies, in particular after the minimum boundary of the specific share of fixed costs (9,2% in 2013) has been crossed an increase in some efficiency indices of the development of beef livestock branch was observed; though the branch remains to be unprofitable.

The use of innovations for the produce production will undoubtedly provide high development indices for the beef livestock branch. *Tabl.: 2. Figs.: 2. Refs.: 16.*

Key words: costs, structure of costs, fixed and variable costs, efficiency, average-day gain of the cattle, production intensity, and beef cattle-breeding.

UDS 664.1: 338.43. 003.13

Foundations of intensification of organizational and economic mechanism of sugar beet production / Khaietska O.P. // *Ekonomika APK.* – 2015. – № 12. – P. 50.

The theoretical and methodological bases of organizational and economic mechanism as economic concept have been substantiated, the conceptual principles of forming of the mechanism to improve the efficiency of sugar beet production have been determined, the methodological approaches to assess its impact on efficiency of sugar beet production have been summarized.

The organizational and economic mechanism as an important factor in ensuring the development and competitiveness of economic systems of different levels - from a separate company in the field up to the national economy level - has been considered.

The directions of improving the organizational and economic increase mechanism of efficiency of sugar beet production based on the ordering of the interconnectedness of functions of the mechanism and sectorial management enhance the processes of development. The purposes of the article are grounding the theoretic and methodological bases of organizational and economic mechanism as economic concept, determination of the conceptual principles of forming of the mechanism to improve the efficiency of sugar beet production.

Methodological basis of research are system approach to the study of the phenomena and processes and dialectical method of cognition that allowed to consider the processes related to forming of organizational and economic mechanism of increasing the efficiency of sugar beet production.

The organizational and economic mechanism as an important factor in ensuring the development and competitiveness of economic systems of different levels - from a separate company in the field up to the national economy level - has been considered.

The sequence of strengthening the relation between the components of organizational and economic mechanism of sugar beet production has been illustrated, conceptual bases of forming of the mechanism to improve the efficiency of sugar beet production, that include differential application of specific and general organizing and economic levers, instruments and relations has been formed.

The directions of improving the organizational and economic increase mechanism of efficiency of sugar beet production based on the ordering of the interconnectedness of functions of the mechanism and sectorial management has been suggested.

The suggestions expounded in the article can be used for improving of the organizational and economic mechanism and providing of the effective functioning of sugar beet production. *Tabl.: 1. Figs.: 1. Refs.: 16.*

Key words: organizational and economic mechanism, component of mechanism, economic efficiency, sugar beet production, conceptual principles, management functions.

Метою статті є обґрунтування теоретико-методологічних основ організаційно-економічного механізму як економічного поняття, визначення концептуальних засад формування зазначеного механізму з підвищення ефективності функціонування цукробурякового виробництва.

Методологічною основою дослідження є системний підхід до вивчення явищ і процесів та діалектичний метод пізнання, що уможливило розглянути процеси, пов'язані з формуванням організаційно-економічного механізму підвищення ефективності цукробурякового виробництва.

Організаційно-економічний механізм розглянуто як важливий фактор забезпечення розвитку й конкурентоспроможності економічних систем різних рівнів – від окремого підприємства в галузі до рівня національної економіки.

Як елемент новизни проілюстровано порядок посилення взаємозв'язку між складовими організаційно-економічного механізму цукробурякового виробництва, сформовано концептуальні засади формування організаційно-економічного механізму підвищення ефективності цукробурякового виробництва, що включають диференційоване застосування специфічних і загальногалузевих організаційних та економічних важелів, інструментів і зв'язків.

Запропоновано напрями вдосконалення організаційно-економічного механізму підвищення ефективності цукробурякового виробництва на основі впорядкування взаємозв'язаності функцій механізму й галузевої системи управління.

Викладені в статті пропозиції можуть бути використані для вдосконалення організаційно-економічного механізму та забезпечення ефективного функціонування цукробурякового виробництва. Табл.: 1. Рис.: 1. Бібліогр.: 16.

Ключові слова: організаційно-економічний механізм, складові механізму, економічна ефективність, цукробурякове виробництво, концептуальні засади, функції управління.

Целью статьи является обоснование теоретико-методологических основ организационно экономического механизма как экономического понятия, определение концептуальных принципов формирования указанного механизма для повышения эффективности функционирования сахаросвекловичного производства.

Методологической основой исследования является системный подход к изучению явлений и процессов и диалектический метод познания, что дало возможность рассмотреть процессы, связанные с формированием организационно-экономического механизма повышения эффективности свеклосахарного производства.

Организационно-экономический механизм рассмотрен как важный фактор обеспечения развития и конкурентоспособности экономических систем различных уровней – от отдельного предприятия в отрасли и на уровне национальной экономики.

Как элемент новизны проиллюстрирован порядок усиления взаимосвязи между составляющими организационно-экономического механизма свеклосахарного производства, сформированы концептуальные принципы формирования организационно-экономического механизма повышения эффективности свеклосахарного производства, что включают дифференцированное применение специфических и общепромышленных организационных и экономических рычагов, инструментов и связей.

Предложены направления совершенствования организационно экономического механизма повышения эффективности сахаросвекловичного производства на основе упорядочения взаимосвязываемой функций механизма и отраслевой системы управления.

Изложенные в статье предложения могут быть использованы для совершенствования организационно-экономического механизма и обеспечения эффективного функционирования свеклосахарного производства. Табл.: 1. Илл.: 1. Библиогр.: 16.

Ключевые слова: организационно-экономический механизм, составляющие части механизма, экономическая эффективность, сахаросвекловичное производство, концептуальные основы, функции управления.

UDS 338.24:43:633.791 (043.3)

Improvement of the organizational and economic development mechanism of hop-growing / Sainskyi D.A. // *Ekonomika APK.* – 2015. – № 12. – P. 55.

Aim of the article is grounding of conceptual bases of improvement of organization and economic mechanism of hop growing development.

Methods of research. In article are used next methods: analogy method, expert method, method of organizational modelling and typological method of analysis of organizational development.

Results of research. In the article are substantiated conceptual bases of activation of organization and economic mechanism of hop growing development, which are grounded on improvement of organizational branch structure, system of state support and the mechanisms of programming of industry development. It is proved, that one of the key question of improvement is agreement of interaction between hop enterprises and economic entities of branches of processing hop and hop production. Solving of the problem shall be accomplished expediently on the basis of improving of organizational structure of the industry through the formation of sectorial innovation cluster.

Elements of scientific novelty. It has obtained further development the conceptual basis of activation of organization and economic mechanism of hop growing industry by means of improvement of sectorial organizational structure through formation of innovation hop cluster, mechanisms of programming and system of state support to branch development based on: balancing interaction system between hop enterprises and subjects of processing hop and hop production for the link of hop and hop production movement; implementation of quality certification of hop production and technological process of growing, harvesting, processing and storage.

Practical significance of the article results is concluded in using ability of state authorities at different levels to enhance organization and economic mechanism of hop growing development. Figs.: 2. Refs.: 14.

Key words: organization and economic mechanism, conceptual basis of improvement, organizational structure, innovation hop cluster, system of state support, mechanisms of programming of development.

УДК 338.24:43:633.791 (043.3)

Удосконалення організаційно-економічного механізму розвитку хмелярства / Саїнський Д.А. // *Економіка АПК.* – 2015. – № 12. – С. 55.

Метою статті є обґрунтування концептуальних засад удосконалення організаційно-економічного механізму розвитку хмелярства.

Використано методи: аналогій, експертний, організаційного моделювання й типологічний метод аналізу організаційного розвитку.

Представлено концептуальні засади активізації організаційно-економічного механізму розвитку хмелярства, що ґрунтуються на вдосконаленні організаційної структури галузі, системи державної підтримки та механізмів програмування галузевого розвитку. Доведено, що одним із ключових питань удосконалення є узгодження взаємодії між хмелярськими господарствами та суб'єктами господарювання галузей переробки хмелю і хмелепродукції. Розв'язання цієї проблеми доцільно здійснювати на основі вдосконалення організаційної структури галузі через формування галузевого інноваційного кластера.

Як елементи наукової новизни набули подальшого розвитку концептуальні засади активізації організаційно-економічного механізму розвитку галузі хмелярства удосконаленням галузевої організаційної структури через створення інноваційного хмелярського кластера, механізмів програмування й системи державної підтримки галузевого розвитку з урахуванням: збалансування системи взаємовідносин між хмелегосподарствами та переробниками за ланками руху хмелю і хмелепродукції; запровадження сертифікації якості хмелепродукції й технологічних процесів із вирощування, збирання, переробки та зберігання.

Практична значущість результатів дослідження полягає в тому, що основні його положення можуть бути використані органами державного управління різних рівнів для активізації організаційно-економічного механізму розвитку хмелярства. Рис.: 2. Бібліогр.: 14.

Ключові слова: організаційно-економічний механізм, концептуальні засади вдосконалення, організаційна структура, інноваційний хмелярський кластер, система державної підтримки, механізми програмування розвитку.

УДК 338.24:43:633.791 (043.3)

Концептуальные основы совершенствования организационно-экономического механизма развития хмелеводства / Саинский Д.А. // Экономика АПК. – 2015. – № 12. – С. 55.

Целью статьи является обоснование концептуальных основ совершенствования организационно-экономического механизма развития хмелеводства.

Использованы методы: аналогий, экспертный, организационного моделирования и типологический метод анализа организационного развития.

Представлены концептуальные основы активизации организационно-экономического механизма развития хмелеводства, основанные на совершенствовании организационной структуры отрасли, системы государственной поддержки и механизмов программирования отраслевого развития. Доказано, что одним из ключевых вопросов совершенствования является согласование взаимодействия между хмелеводческими хозяйствами и субъектами хозяйствования отраслей переработки хмеля и хмелепродукции. Решение этой проблемы целесообразно осуществлять на основе совершенствования организационной структуры отрасли через формирование отраслевого инновационного кластера.

Как элементы научной новизны получили дальнейшее развитие концептуальные основы активизации организационно-экономического механизма развития отрасли хмелеводства путем совершенствования отраслевой организационной структуры через создание инновационного хмелеводческого кластера, механизмов программирования и системы государственной поддержки отраслевого развития с учетом: сбалансирования системы взаимоотношений между хмелехозяевами и переработчиками по этапам движения хмеля и хмелепродукции; введения сертификации качества хмелепродукции и технологических процессов по выращиванию, сбору, переработке и хранению.

Практическая значимость результатов исследования заключается в том, что основные его положения могут быть использованы органами государственного управления различных уровней для активизации организационно-экономического механизма развития хмелеводства. Илл.: 2. Библиогр.: 14.

Ключевые слова: организационно-экономический механизм, концептуальные основы совершенствования, организационная структура, инновационный хмелеводческий кластер, система государственной поддержки, механизмы программирования развития.

УДК 631.15:330.111.4:637.134

Вплив цінкових чинників на виробництво молока в сільськогосподарських підприємствах / Супрун О.М., Величко Є.І., Іванікова І.С. // Економіка АПК. – 2015. – № 12. – С. 64.

Мета статті – обґрунтування необхідності цінового і фіскального стимулювання розвитку виробництва молока на довгостроковий період. Доведено, що збільшення нормативної грошової оцінки землі на коефіцієнт 1,249 та 3% орендної плати за користування земельними частками (паями), новий порядок адміністрування ПДВ і відшкодування пільгових пенсій веде до збільшення фіскального навантаження на сільськогосподарського товаровиробника й виплат із каси підприємства. Дані новації суттєво впливають на збільшення витрат і призводять до підвищення собівартості молока.

Ціна молока не збільшується пропорційно інфляції, а часті зміни в законах призводять до зниження ефективності сільськогосподарського виробництва взагалі та молочного скотарства зокрема. У випадку, якщо така ситуація зберігатиметься на ринку молочної продукції протягом наступних років, Україна ризикує втратити значну частину поголів'я корів у зв'язку зі зниженням рентабельності виробництва молока. Адже загальновідомо, що будь-якою діяльністю вигідно займатись, якщо вона приносить прибуток, і молочне скотарство тут не є винятком. Табл.: 2. Бібліогр.: 15.

Ключові слова: молоко, ціна, ринок, економічна ефективність виробництва, інфляція, новації, прибуток.

УДК 631.15:330.111.4:637.134

Влияние ценовых показателей на производство молока в сельскохозяйственных предприятиях / Супрун О.Н., Величко Е.И., Иваникова И.С. // Экономика АПК. – 2015. – № 12. – С. 64.

Цель статьи – обоснование необходимости ценового и фискального стимулирования развития производства молока на долгосрочный период. Доказано, что увеличение нормативной денежной оценки земли на коэффициент 1,249 и орендной платы за пользование земельными долями (паями),

новый порядок администрирования НДС и возмещения льготных пенсий ведет к увеличению фискальной нагрузки на сельскохозяйственного товаропроизводителя и выплат из кассы предприятия. Данные новации существенно влияют на увеличение расходов и приводят к увеличению себестоимости молока.

Цена молока не увеличивается пропорционально инфляции, а частые изменения в законах ведут к уменьшению эффективности сельскохозяйственного производства вообще и молочного скотоводства в частности. В случае, если такая ситуация будет сохраняться на рынке молочной продукции в течение следующих лет, Украина рискует потерять значительную часть поголовья коров в связи со снижением рентабельности производства молока. Ведь общеизвестно, что любой деятельностью выгодно заниматься, если она приносит прибыль, и молочное скотоводство здесь не является исключением. Табл.: 2. Библиогр.: 15.

Ключевые слова: молоко, цена, рынок, экономическая эффективность производства, инфляция, новации, прибыль.

UDS 631.15:330.111.4:637.134

Influence of price factors on the milk production in agricultural enterprises / Suprun O.M., Velychko Y.I., Ivanikova I.S. // Ekonomika APK. – 2015. – № 12. – P. 64.

The article deals with the economic efficiency of livestock production in agricultural enterprises, given the government's latest innovations. The necessity of introducing the strategy of development of the domestic agricultural sector of the economy for the long term and transparent, systematic, understandable rules in Ukrainian agricultural market is shown.

It is proved that the increasing of the regulatory money value of land by a factor of 1, 249 and 3% of the rent for land shares using, the new administration's order of VAT and reimbursement of preferential pensions lead to increasing the tax burden on agricultural producers and withdrawals from the cash office. These innovations have a significant impact on increasing costs which leads to increasing costs on milk.

The price of milk doesn't increase proportionally to the inflation and to the new government's innovations, which reduce the efficiency of agricultural production, in general, and dairy farming, in particular. In case that such situation will persist in the dairy products market during the 2015-2016, Ukraine risks losing a significant part of cattle population in industrial sphere due to earnings dilution of milk production. It is well-known that any activity is beneficial, if it is profitable. Dairy farming isn't an exception. Табл.: 2. Refs.: 15.

Key words: milk, price, market, economical efficiency of production, inflation, innovations, profit.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
АГРАРНОЇ СФЕРИ

LOGISTICAL SUPPORT OF THE
AGRARIAN SPHERE

УДК 339. 138

Управління ринком сільськогосподарської техніки на основі консолідації та прямого маркетингу / Нехай В.В. // Економіка АПК. – 2015. – № 12. – С. 68.

Мета статті – обґрунтувати гіпотези необхідності та доцільності застосування методу прямого маркетингу організаціями консолідованого маркетингу для розв'язання ринкових проблем підприємств сільськогосподарського машинобудування. Використано методи аналізу, синтезу, семантичний, гепотетико-дедуктивний та комплексно-цільовий підхід для дослідження маркетингу як складової частини системи управління підприємством. Висунуто гіпотезу й обґрунтовано, що застосування прямого маркетингу організаціями консолідованого маркетингу дає змогу досягати успіху в управлінні ринком сільськогосподарської техніки та усталити показники її збуту.

Наукова новизна статті полягає у тому, що розроблено прийнятний для підприємств досліджуваної галузі перелік складових інформаційного забезпечення процесу дослідження ринку й закріплення на ньому, а також вказано на відповідні джерела інформації. На основі власних досліджень виокремлено питання, які турбують покупців сільгосптехніки у процесі прийняття рішення про купівлю. Практична значимість статті для керівників підприємств полягає у розробці дієвих маркетингових заходів для налагодження сталих відносин із потенційними покупцями сільгосптехніки за умов використання прямого маркетингу. Табл.: 2. Бібліогр.: 16.

Ключові слова: консолідація, прямий маркетинг, машинобудування, ринок, сільськогосподарська техніка, управління.

УДК 339.138

Управление рынком сельскохозяйственной техники на основе консолидации и прямого маркетинга / Нехай В.В. // Экономика АПК. – 2015. – № 12. – С. 68.

Цель статьи – обоснование гипотезы необходимости и целесообразности применения метода прямого маркетинга организациями консолидированного маркетинга для решения рыночных проблем предприятий сельскохозяйственного машиностроения. Используются методы анализа, синтеза, семантический, гипотетико-дедуктивный и комплексно целевой подход для исследования маркетинга как составной части системы управления предприятием. Выдвинута гипотеза и обосновано, что применение прямого маркетинга организациями консолидированного маркетинга дает возможность достигать успеха в управлении рынком сельскохозяйственной техники и упрочить показатели ее сбыта.

Научная новизна статьи заключается в том, что разработан приемлемый для предприятий исследуемой отрасли перечень составляющих информационного обеспечения процесса исследования рынка и закрепление на нем, а также указано на соответствующие источники информации. На основе собственных исследований выделены вопросы, которые беспокоят покупателей сельхозтехники в процессе принятия решения о покупке. Практическая значимость статьи для руководителей предприятий заключается в разработке действенных маркетинговых мероприятий для налаживания устойчивых отношений с потенциальными покупателями сельхозтехники при условии использования прямого маркетинга. Табл.: 2. Библиогр.: 16.

Ключевые слова: консолидация, прямой маркетинг, машиностроение, рынок, сельскохозяйственная техника, управление.

UDS 339.138

Management of the agricultural machinery market on the basis of the consolidation and direct marketing / Nekhai V.V. // Ekonomika APK. – 2015. – № 12. – P. 68.

The aim of the paper is to study the hypothesis of the need and feasibility of applying the method of direct marketing organizations to consolidate marketing solutions market problems of agricultural engineering enterprises. The methods of analysis, synthesis, semantic, deductive and comprehensively targeted approach for the study of marketing as an integral part of an enterprise management system were applied.

The autor suggested and substantiated the hypothesis that the use of direct marketing organizations to consolidate marketing allows to achieve success in the management of the agricultural machinery market and strengthen its sales figures. Scientific novelty of the article is that developed acceptable for companies investigated industry list of the components of information support of the process of market research and consolidate it, and given to the relevant sources of information. Based on original research the issues that concern buyers of agricultural machinery in the process of making purchasing decisions are highlighted. The practical significance of the article for managers is developed kit of effective marketing tools and activities to establish sustainable relationships with potential buyers of agricultural equipment, provided the use of direct marketing. Табл.: 2. Refs.: 16.

Key words: consolidation, engineering, direct marketing, market, agricultural technics, management.

УПРАВЛІННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

MANAGEMENT AND INFORMATIONAL SUPPLY

УДК 631.11:65.014:658.155

Оцінка економічних критеріїв ефективного управління сільськогосподарським підприємством / Павлик В.П. // Економіка АПК. – 2015. – № 12. – С. 72.

Мета статті — визначити економічні критерії ефективного управління сільськогосподарським підприємством для забезпечення його стабільного розвитку.

Викладено методологічні положення визначення рівня рентабельності виробництва продукції, її ціни, собівартості при різних умовах господарювання, коли обсяг реалізації продукції дорівнює обсягу виробництва та, навпаки, не дорівнює йому. Для проведення розрахунків економічних критеріїв ефективного управління сільськогосподарським підприємством ціну реалізації продукції прийнято за

одиночку. Наведено розрахунки повної собівартості, прибутку, рівня рентабельності від виробництва й реалізації продукції. Проаналізовано світові ціни на тваринницьку продукцію та запропоновано підвищити її ціну в Україні. Розраховано рівень рентабельності при певній ціні продукції й її собівартості. Зроблено висновок, що величина рівня рентабельності виробництва продукції у 150% досягається підвищенням ціни у два рази та собівартості 0,8 у відносних одиницях за умови, що вся вироблена продукція реалізується.

Визначено економічні критерії ефективного управління сільськогосподарським підприємством, дано оцінку ефективності виробництва тваринницької продукції в Україні та запропоновано пропозиції щодо підвищення цін для молока рідкого (стерилізованого), сирів твердих, масла вершкового, свинини, яловичини, курятини.

Уперше розглянуто кінцеві результати господарювання підприємства, коли обсяг реалізації продукції дорівнює обсягу виробництва і не дорівнює йому. Запропоновано ціну реалізації продукції прийняти за одиницю, що дає змогу визначити величину економічних критеріїв ефективності управління сільськогосподарським підприємством. Такому економічному критерію ефективності, як рівню рентабельності виробництва продукції дано нове визначення, а саме це величина прибутку у відсотках від витрат, повної собівартості. Дане тлумачення дає змогу правильно оцінювати ефективність господарювання підприємства.

Наведено науково-практичний інструментарій визначення економічних критеріїв ефективного управління сільськогосподарським підприємством, який дає змогу наперед задавати величину рівня рентабельності виробництва продукції при певних її ціні та собівартості, забезпечуючи стабільність його розвитку. Табл.: 5. Бібліогр.: 17.

Ключові слова: управління, підприємство, ефективність, рівень рентабельності, ціна, собівартість, оцінка.

УДК 631.11:65.014:658.155

Оценка экономических критериев эффективного управления сельскохозяйственным предприятием / Павлик В.П. // Экономика АПК. – 2015. – № 12. – С. 72.

Цель статьи — определить экономические критерии эффективного управления сельскохозяйственным предприятием для обеспечения его стабильного развития.

Изложены методологические положения определения уровня рентабельности производства продукции, её цены, себестоимости при различных условиях хозяйствования, когда объём реализованной продукции равен объёму производства и, наоборот, не равен ему. Для проведения расчётов экономических критериев эффективности управления сельскохозяйственным предприятием цену реализации продукции принято за единицу. Показаны расчёты полной себестоимости, прибыли, уровня рентабельности от производства и реализации продукции. Проанализированы мировые цены на животноводческую продукцию и предложено повысить её цену в Украине. Рассчитана величина уровня рентабельности при определённой цене продукции и её себестоимости. Сделан вывод, что величина уровня рентабельности производства продукции в 150% достигается повышением цены в два раза и себестоимости 0,8 в относительных единицах при условии, что вся произведённая продукция реализуется.

Определены экономические критерии эффективности управления сельскохозяйственным предприятием. Дана оценка эффективности производства животноводческой продукции в Украине и изложены предложения по повышению цен для молока жидкого (стерилизованного), сыров твердых, масла сливочного, свинины, говядины, курятины.

Впервые рассмотрены конечные результаты хозяйствования предприятия, когда объём реализации продукции равен объёму производства и не равен ему. Предложено цену реализации продукции принимать за единицу, что даст возможность определить величину экономических критериев эффективности управления сельскохозяйственным предприятием. Такому экономическому критерию эффективности, как уровень рентабельности производства продукции дано новое понимание, а именно — это величина прибыли в процентах от расходов, полной себестоимости. Такое толкование даёт возможность правильно оценивать эффективность хозяйствования предприятия.

Приведен научно-практический инструментальный определения экономических критериев эффективного управления сельскохозяйственным предприятием, который даёт возможность наперед задавать величину уровня рентабельности производства продукции при определённых её цене и себестоимости, обеспечивая стабильность его развития. Табл.: 5. Библиогр.: 17.

Ключевые слова: управление, предприятие, эффективность, уровень рентабельности, цена, себестоимость, оценка.

UDS 631.11:65.014:658.155

Evaluation of economic criteria of efficient management of the agro-industrial enterprise / Pavlyk V.P. // Ekonomika APK. – 2015. – № 12. – P. 72.

The objective of the article is to define the economic criteria of efficient management of agricultural enterprises for its sustainable development.

The methodological regulations for assessment of the level of profitability of production, products, price and prime cost under various business conditions (when production scale equals the sales volume and when it does not equal the sales volume) are outlined. For the convenience of the calculations of economic criteria of efficient management of agricultural enterprise the price is taken as 1. The calculations of total prime cost, profit, profitability rate of production and sales are done and presented. The world prices on cattle products are analysed and it is suggested to rise its prices in Ukraine. The profitability rates of products under certain price and prime cost are calculated. It is defined that augmentation of the profitability rate of the production is achieved in case of 150% a double rise of price and prime cost rate of 0,8, under condition that all the products produced are sold.

The economic criteria for efficient management of agricultural enterprises are defined. The efficiency of cattle-stock production in Ukraine is assessed and the guidelines for increase of prices on milk (sterilized), hard cheese, butter, pork, beef, chicken.

For the first time, the author considers the final results of business activity of the enterprise, is situation when the scale of sales equals or does not equal the volume of production. It is suggested for the convenience of the calculations of economic criteria of efficient management of agricultural enterprise the price is taken as 1. A new definition for such economic efficiency criterion as level of profitability of an enterprise is provided: it is the volume of profit in percentage of expenses full prime cost. Such definition made it possible to provide accurate assessment of the efficiency of business activity of an enterprise.

The scientific research kit for defining of economic criteria of efficient management of agricultural enterprise that provides possibility to predefine the profitability rate of production, under its certain price and prime cost, ensuring sustainability of its development. Tabl.: 5. Refs.: 17.

Key words: management, enterprise, efficiency, profitability rate, price, assessment.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

FOREIGN ECONOMIC RELATIONS

УДК 338.436(1-09)(477):339.92

Активізація транскордонного співробітництва сільських територій у контексті процесів інтеграції / Газуда Л.М. // Економіка АПК. – 2015. – № 12. – С. 77.

Мета статті – дослідження проблеми активізації процесу транскордонного співробітництва сільських прикордонних територій в умовах інтеграції й конвергенції, актуалізації співпраці суб'єктів господарювання в багатогранних видах економічної діяльності, яка своєрідно впливає на забезпечення збалансованого розвитку економічних систем регіонів і розв'язує важливі соціально-економічні завдання регіонального розвитку. Методика дослідження побудована на методах аналізу і синтезу, аналогій та порівнянь. У результаті дослідження окреслено стратегічні цілі процесу поглиблення транскордонного й єврорегіонального співробітництва. З'ясовано, що ефективність процесу інтеграції та конвергенції у межах територіальних економічних систем, зокрема сільських прикордонних територій, зумовлюється раціональністю використання наявного природно-ресурсного, науково-технічного, трудового, виробничого потенціалу окремо взятої території, в тому числі переваг спеціалізації територій і специфічних її властивостей: природно-кліматичних умов, прикордонного розташування, умов гірської місцевості й ін. Доведено, що врахування наявного потенціалу та зазначених особливостей території сприятиме забезпеченню збалансованого розвитку територіальної економічної системи. Виокремлено визначальні складові соціально-економічного розвитку сільських територій за всіма сферами життєзабезпечення сільських мешканців. Наголошено на важливості управлінської складової в умовах забезпечення результативності інтеграційно-конвергенційних процесів сільських прикордонних територій, у тому числі й територіальних суб'єктів господарювання, передусім у контексті транскордонної співпраці.

Елементи наукової новизни становлять окреслені рівні управління процесом активізації транскордонного співробітництва, зокрема міжрегіональний і міжмуніципальний, а також управлінські підходи до реалізації процесів інтеграції й конвергенції та їхньої результативності, що забезпечується адміністративними економічними, правовими та специфічними важелями впливу. Практичну значущість становить обґрунтування взаємозумовленості складових соціально-економічної результативності процесів інтеграції й конвергенції сільських прикордонних територій, що ґрунтується на врахуванні їхніх важливих передумов, зокрема концентрації, модернізації, диверсифікації, структуризації, інтенсифікації, трансформації, координації, кластеризації, еволюції. Рис.: 1. Бібліогр.: 23.

Ключові слова: транскордонне співробітництво, сільські прикордонні території, інтеграційно-конвергенційні процеси, управлінські підходи, результативність транскордонної співпраці.

УДК 338.436(1-09)(477):339.92

Активизация трансграничного сотрудничества сельских территорий в контексте процессов интеграции / Газуда Л.М. // Экономика АПК. – 2015. – № 12. – С. 77.

Целью статьи является исследование проблемы активизации процесса трансграничного сотрудничества сельских приграничных территорий в условиях интеграции и конвергенции, актуализации сотрудничества субъектов хозяйствования в многогранных видах экономической деятельности, которое своеобразно влияет на обеспечение сбалансированного развития экономических систем регионов и решает важные социально-экономические задания регионального развития. Методика исследования построена на методах анализа и синтеза, аналогий и сравнений. В результате исследования очерчены стратегические цели процесса углубления трансграничного и еврорегионального сотрудничества. Выяснено, что эффективность процесса интеграции и конвергенции в пределах территориальных экономических систем, в частности сельских пограничных территорий, обуславливается рациональностью использования имеющегося естественно-ресурсного, научно-технического, трудового, производственного потенциала отдельно взятой территории, в том числе преимуществ специализации территорий и специфических ее свойств : природно-климатических условий, пограничного расположения, условий горной местности и т.д. Доказано, что учитывание имеющегося потенциала и отмеченных особенностей территории будет способствовать обеспечению сбалансированного развития территориальной экономической системы. Выделены определяющие составляющие социально-экономического развития сельских территорий за всеми сферами жизнеобеспечения сельских жителей. Отмечена важность управленческой составляющей в условиях обеспечения результативности интеграционно-конвергенционных процессов сельских пограничных территорий, в том числе и территориальных субъектов ведения хозяйства, прежде всего в контексте трансграничного сотрудничества.

Элементы научной новизны представляют очерченные уровни управления процессом активизации трансграничного сотрудничества, в частности межрегиональный и межмуниципальный, а также управленческие подходы к реализации процессов интеграции и конвергенции и их результативности, которая обеспечивается административными, экономическими, правовыми и специфическими рычагами влияния.. Практическую значимость представляет обоснование взаимообусловленности составляющих социально-экономической результативности процессов интеграции и конвергенции сельских пограничных территорий, которая базируется на учитывании их важных предпосылок, в частности концентрации, модернизации, диверсификации, структуризации, интенсификации, трансформации, координации, кластеризации, эволюции. Илл.: 1. Библиогр.: 23.

Ключевые слова: трансграничное сотрудничество, сельские пограничные территории, интеграционно-конвергенционные процессы, управленческие подходы, результативность трансграничного сотрудничества.

UDS 338.436(1-09)(477):339.92

Activation of trans-border cooperation of rural territories within the framework of cooperation / Hazuda L.M. // Ekonomika APK. – 2015. – № 12. – P. 77.

The aim of the paper is to study the problem of activation of process of trans-border cooperation of rural territories within the framework of integration and convergence, actualisation of cooperation of business entities in multilevel business activity that has specific influence on the balanced development of the regional economic systems and solves crucial social and economic matters of regional development.

The methods of the research are analysis, synthesis, analogy and comparison. As a result of the research the strategic objectives of trans-border and euro-regional cooperation are outlined. The efficiency of the process of integration and convergence within territorial economic systems is predefined by rationality of use of current natural resources, scientific, technical, labour and production potential of certain territory as well as its specific advantages: climate zone, pre-border location, mountains etc. It is substantiated that consideration of the current potential can contribute to the balanced development of territorial economic system. The definite constituents of social and economic development of rural territories due to all spheres of life of rural residents are outlined. The author emphasises the necessity of management component for efficiency of integration and convergence processes of rural pre-border territories, including territorial business entities, primarily within the framework of trans-border cooperation. The elements of scientific novelty: the paper outlines the levels of management of activation of trans-border cooperation, particularly of trans-regional and trans-municipal cooperation, and defines management approaches towards realisation of integration and convergence processes and their efficiency. It can be achieved via economic, legal and specific leverages. Practical value of the research is substantiation of interrelation of constituents of social and economic results of processes of integration and convergence of rural pre-border territories, based on consideration of their pre-conditions, particularly concentration, modernisation, diversification, structuration, intensification, transformation, coordination, clusterisation and evolution. Figs.: 1. Refs.: 23.

Key words: trans-border cooperation, rural pre-border territories, processes of integration and convergence, management approaches, efficiency of trans-border cooperation.

УДК 330.631:377.77:339.138

Географічна ідентифікація продукції як чинник її конкурентоспроможності / Беженар І.М., Малік Л.М. // Економіка АПК. – 2015. – № 12. – С. 87.

Метою статті було вивчити і проаналізувати питання охорони географічних зазначень на рівні України та Європейського Союзу й виявити перспективи, першочергові завдання імплементації міжнародних стандартів в українському законодавстві.

Досягнення поставленої мети та розробка пропозицій щодо питань географічних зазначень ґрунтувалися на використанні діалектичного методу пізнання й системного підходу. При цьому використовувалися такі методи і прийоми економічних досліджень: історичний, аналізу й синтезу, порівняльного аналізу, абстрактно-логічний – для узагальнення теоретико-методичних положень. Розглянуто поняття «географічне зазначення походження» згідно з міжнародним і вітчизняним досвідом. Досліджено міжнародну систему захисту прав на географічне зазначення та механізм її роботи, що сприяє виробництву високоякісної конкурентоспроможної продукції, розвитку сільських територій, збереженню регіональних традицій, розширенню пропозицій для туристів і залученню інвестицій у регіон. Охарактеризовано існуючий порядок реєстрації продуктів із географічним зазначенням в Україні.

Результати дослідження: на основі аналізу національного порядку захисту прав на географічне зазначення виокремлено його сильні та слабкі сторони, виявлено незбалансованість законодавства України й ЄС, відсутність системних підходів правової охорони.

Наукова новизна полягає у розробці теоретичних основ і практичних рекомендацій щодо питань географічних позначень походження продукції. Узагальнено подальші перспективи України щодо питань географічних зазначень в умовах євроінтеграції. Визначено, що продукція окремих регіонів, враховуючи історичні традиції та оригінальність процесу виробництва може бути зареєстрована як продукція із географічним зазначенням.

Практичне значення полягає у розробці заходів, спрямованих на реєстрацію й подальше поширення, використання географічних зазначень походження. Доведено, що реєстрація продуктів із географічним зазначенням є необхідною. Для її популяризації потрібна підтримка державних і місцевих органів влади та максимальне спрощення цієї процедури. На основі одержаних результатів встановлено, що здатність держави правовими засобами захистити власні унікальні товари використанням географічних зазначень прямо впливає на її становище на глобальному ринку й розвиток вітчизняного підприємництва. Рис.: 2. Бібліогр.: 21.

Ключові слова: географічне зазначення походження, нормативно-правові акти, інтелектуальна власність, міжнародне законодавство, регіональний продукт, євроінтеграція.

Целью статьи было изучить и проанализировать вопросы охраны географических указаний на уровне Украины и Европейского Союза и выявить перспективы, первоочередные задачи имплементации международных стандартов в украинском законодательстве.

Достижение поставленной цели и разработка предложений по вопросам географических указаний базировались на использовании диалектического метода познания и системного подхода. При этом использовались такие методы и приемы экономических исследований: исторический, анализа и синтеза, сравнительного анализа, абстрактно-логический – для обобщения теоретико-методических положений.

Рассмотрено понятие «географического указания происхождения» в соответствии с международным и отечественным опытом. Исследованы международная система защиты прав на географическое указание и механизм ее работы, что способствует производству высококачественной конкурентоспособной продукции, развитию сельских территорий, сохранению региональных традиций, расширению предложений для туристов и привлечению инвестиций в регион. Охарактеризован существующий порядок регистрации продуктов с географическим указанием в Украине.

Результаты исследования: на основе анализа национального порядка защиты прав на географическое указание выделены его сильные и слабые стороны, обнаружены несбалансированность законодательства Украины и ЕС, отсутствие системных подходов правовой охраны.

Научная новизна заключается в разработке теоретико-методических основ и практических рекомендаций по вопросам географических обозначений происхождения продукции. Обобщены дальнейшие перспективы Украины по вопросам географических указаний в условиях евроинтеграции. Определено, что продукция отдельных регионов, учитывая исторические традиции и оригинальность процесса производства, может быть зарегистрирована как продукция с географическим указанием.

Практическое значение состоит в разработке мер, направленных на регистрацию и дальнейшее распространение, использование географических указаний происхождения. Доказано, что регистрация продуктов с географическим указанием необходима. Для ее популяризации нужна поддержка государственных и местных органов власти и максимальное упрощение этой процедуры. На основе полученных результатов установлено, что способность государства правовыми средствами защитить собственные уникальные товары путем использования географических указаний прямо влияет на ее положение на глобальном рынке и развитие отечественного предпринимательства. Илл.: 2. Библиогр.: 21.

Ключевые слова: географическое указание происхождения, нормативно-правовые акты, интеллектуальная собственность, международное законодательство, региональный продукт, евроинтеграция.

The object of the article is to study and analyse the protection of geographical indications at the EU and Ukraine and to identify prospects, priorities for implementation of international standards in the Ukrainian legislation.

Achieving of this object and developing of proposals on issues of geographical indications were based on the use of the dialectical method of knowledge and systematic approach. There were used the following methods and techniques of economic research: historical, analysis and synthesis, comparative analysis, abstract and logical - to summarize theoretical and methodological positions.

The article determines the concept of the geographical indication under international and domestic experience. There is studied international system of protection of geographical indications and its working mechanism, which contributes to the production of high-quality competitive products, rural development, preservation of regional traditions; expansion of offers for tourists and attracting of investments into the region. The existing procedure for registration of geographical indication products in Ukraine is analysed.

Results: there were defined strengths and weaknesses of geographical indications in Ukraine, based on analysis of the national order of its protection, identified imbalance Ukraine and EU legislation and lack of systems approaches of legal protection.

Scientific novelty is the development of theoretical and methodological foundations and practical recommendations on issues of geographical indications of production. The future prospects of Ukraine on issues of geographical indications in terms of European integration were overviewed. It was determined that production of some regions, taking into account the historical traditions and originality of the production process can be registered as products with geographical indication.

The practical significance is to develop practical measures for registration and further spread and using of geographical indication. It is proved that the registration of geographical indication products is necessary. For its popularization there is current need of the support of state and local authorities and the maximum simplifying of this procedure. On the basis of the results, it is found that the ability of the state to protect their own unique products with legal means using geographical indications directly affects its position in the global market and the development of domestic entrepreneurship. Figs.: 2. Refs.: 21.

Key words: geographical indication of origin, regulations, intellectual property, international legislation, regional product, European integration.

УДК 334.012.82:330.837

Інституційно-господарські форми інтеграції економічних суб'єктів: теоретико-функціональний зміст / Печерський В.В. // Економіка АПК. – 2015. – № 12. – С. 95.

Мета статті – визначити та дослідити теоретико-функціональний зміст інституційно-господарської форми інтеграції економічних суб'єктів, що полягає в обґрунтуванні інституційно-економічних умов, організаційних моделей і механізмів розвитку аграрного сектору економіки. Теоретична основа дослідження включає методи аналізу і синтезу, абстрактно-логічний метод, базові положення економічної теорії, що стосуються питань інтеграції як складової розвитку та функціонування як суб'єктів аграрного сектору, так і аграрного сектору в цілому.

Тенденція до укрупнення виробництв, а також інтеграційні процеси, що відбуваються не тільки у вітчизняній, але й у глобальній економіці, приводять до утворення підприємницьких об'єднань, найпоширенішою формою яких в Україні є агрохолдинги. На користь утворення агрохолдингових компаній говорить те, що вони можуть зіграти на ефекті від масштабу на світових ринках капіталу та експорту.

У статті визначено актуальність розвитку вертикально інтегрованих структур, розглянуто функціональні особливості вертикально-інтегрованого об'єднання.

За результатами дослідження визначено інтеграцію ринкових економічних суб'єктів як елемент ринкової взаємодії, на основі безперервного механізму узгодження інтересів у складі інтегрованої структури, в цілях розширення й гармонізації виробничих і збутових ланцюгів, а вертикальна інтеграція розглядається нами як інституційно-економічний процес залучення в єдину інтеграційно-організаційно-економічну структуру, підприємств, які забезпечують або будуть забезпечувати єдиний виробничо-збутовий ланцюг із визначеними функціями контролю над ними одного підприємства чи управляючої компанії.

Встановлено, що функціонування інтеграційного механізму забезпечує розвиток інтеграційних процесів в аграрному секторі економіки, що сприяє його ефективнішому функціонуванню.

Важливою складовою новизни є ідентифікація специфічних теоретико-функціональних характеристик та особливостей, які відображають ефективність інтеграційних процесів в аграрному секторі економіки. Табл.: 2. Рис.: 7. Бібліогр.: 37.

Ключові слова: інтеграція, форми інтеграції, економічні суб'єкти, вертикально-інтегрована структура, вертикальна інтеграція, кластер, кооперація.

УДК 334.012.82:330.837

Институционно-хозяйственные формы интеграции экономических субъектов: теоретико-функциональное содержание / Печерский В.В. // Экономика АПК. – 2015. – № 12. – С. 95.

Цель статьи – определить и исследовать теоретически функциональное содержание институционно-хозяйственной формы интеграции экономических субъектов, что заключается в обосновании институционно-экономических условий, организационных моделей и механизмов развития аграрного сектора экономики. Теоретическая основа исследования включает методы анализа и синтеза, абстра-

ктно логический метод, базовые положения экономической теории, которые касаются вопросов интеграции как составляющей развития и функционирования как субъектов аграрного сектора, так и аграрного сектора в целом.

Тенденция к укрупнению производств, а также интеграционные процессы, которые происходят не только в отечественной, но и в глобальной экономике, приводят к образованию предпринимательских объединений, самой распространенной формой которых в Украине являются агрохолдинги. В пользу формирования агрохолдинговых компаний говорит то, что они могут сыграть на эффекте от масштаба на мировых рынках капитала и экспорта.

В статье определена актуальность развития вертикально-интегрированных структур, рассмотрены функциональные особенности вертикально-интегрированного объединения.

По результатам исследования определено интеграцию рыночных экономических субъектов как элемент рыночного взаимодействия, на основе непрерывного механизма согласования интересов в составе интегрированной структуры, в целях расширения и гармонизации производственных и сбытовых цепей, а вертикальная интеграция рассматривается нами как институционно-экономический процесс привлечения в единственную интеграционно-организационно-экономическую структуру, предприятий, которые обеспечивают или будут обеспечивать единственную производственно-сбытовую цепь с определенными функциями контроля над ними одного предприятия или управляющей компании.

Установлено, что функционирование интеграционного механизма обеспечивает развитие интеграционных процессов в аграрном секторе экономики, что способствует его более эффективному функционированию.

Важной составляющей новизны является идентификация специфических теоретико-функциональных характеристик и особенностей, которые отображают эффективность интеграционных процессов в аграрном секторе экономики. Табл.: 2. Илл.: 7. Библиогр.: 37.

Ключевые слова: интеграция, формы интеграции, экономические субъекты, вертикально-интегрированная структура, вертикальная интеграция, кластер, кооперация.

UDS 334.012.82:330.837

Institutional and business reforms of integration of economic entities: theoretical and functional framework / Pecherskyi V.V. // Ekonomika APK. – 2015. – № 12. – P. 95.

The objective of the paper is to define theoretical and functional essence of institutional and business framework of integration of economic entities, to substantiate institutional and economic conditions, organisational models and mechanisms of the development of agrarian sector of economy. The theoretical foundation of the research is formed via analysis, synthesis, abstract and logical method, basic regulations of the economic economy on integration as a part of development and functioning of business entities of agrarian sector, and the agrarian sector in general.

The cooperation tendency of the production enterprises, integration processes that take place in domestic and global economy lead to formation of business entities, the most common form of which is agriholdings. One of the advantages of agriholdings is their scale for global capital and export markets.

The paper defines the necessity of development of vertically integrated structures, considers functional peculiarities of vertically integrated unities.

The results of the research show that integration of market economic entities is an element of market cooperation, based on the sustainable mechanism of coordination of interests within the integrated structure for widening and harmonization of production and sales chains; vertical integration is considered as a institutional and economic process of integration of enterprises that maintain or will maintain an integrated production and sales cycle into a unified business-management-economic structure, under supervision of one enterprise or a management company.

It is defined that functioning of integration mechanism ensures the development of integration processes of agrarian sector of economy that leads to increase of its functional efficiency.

The scientific novelty of the article is identification of specific theoretical and functional characteristics and peculiarities that reflect efficiency of integration processes in the agrarian sector of economy. Tabl.: 2. Figs.: 7. Refs.: 37.

Key words: integration, forms of integration, economic entities vertically integrated structure, cluster, cooperation.

УДК339.54.012.435

Детермінація міжнародного досвіду застосування заходів державного регулювання зовнішньої торгівлі агропродовольчою продукцією / Нестеренко О.Д. // Економіка АПК. – 2015. – № 12. – С. 109.

У статті досліджено передовий міжнародний досвід із побудови якісної системи державного регулювання зовнішньої торгівлі агропродовольчою продукцією.

У процесі дослідження використані методи: порівняльного аналізу, системного аналізу, системно-структурного аналізу (для визначення загальносвітових тенденцій та характерних особливостей у практиці окремих країн світу щодо регулювання зовнішньої торгівлі агропродовольчою продукцією).

Елементами наукової новизни є узагальнення й систематизація шляхів і механізмів зовнішньоторговельних політик країн світу у сфері реалізації національних інтересів у торгівлі агропродовольчою продукцією.

За результатами дослідження сформовано теоретичний базис для подальших досліджень щодо пошуку ефективних механізмів імплементації позитивного світового досвіду державного регулювання зовнішньої торгівлі агропродовольчою продукцією в Україні. Бібліогр.: 15.

Ключові слова: агропродовольча продукція, сільське господарство, аграрний ринок, зовнішня торгівля, міжнародний досвід, субсидії, регулювання цін, митний тариф.

УДК339.54.012.435

Детерминация международного опыта применения мер государственного регулирования внешней торговли агропродовольственной продукцией / Нестеренко О.Д. // Экономика АПК. – 2015. – № 12. – С. 109.

В статье исследован передовой международный опыт по построению качественной системы государственного регулирования внешней торговли агропродовольственной продукцией.

В процессе исследования использованы методы: сравнительного анализа, системного анализа, системно-структурного анализа (для определения общемировых тенденций и характерных особенностей в практике отдельных стран мира по регулированию внешней торговли агропродовольственной продукцией).

Элементами научной новизны являются обобщение и систематизация путей и механизмов внешнеторговых политик стран мира в сфере реализации национальных интересов в торговле агропродовольственной продукцией.

По результатам исследования сформирован теоретический базис для дальнейших исследований по поиску эффективных механизмов имплементации позитивного мирового опыта государственного регулирования внешней торговли агропродовольственной продукцией в Украине. Библиогр.: 15.

Ключевые слова: агропродовольственная продукция, сельское хозяйство, аграрный рынок, внешняя торговля, международный опыт, субсидии, регулирование цен, таможенный тариф.

UDS 339.54.012.435

The determination of the international experience in the field of state regulation of foreign trade in agricultural products / Nesterenko O.D. // Ekonomika APK. – 2015. – № 12. – P. 109.

The objective of the paper is to study the best international experience of construction of qualitative system of state regulation of foreign trade in agricultural products.

The study used the following methods: a comparative analysis, system analysis method and the method of systemic and structural analysis (to determine global trends and characteristics of the practice in some countries to regulate foreign trade in agro-food production).

The elements of scientific novelty are generalization and systematization of ways and mechanisms of foreign countries policy in implementing national interests in agricultural trading.

The study in the paper forms the theoretical basis for further research for finding effective mechanisms for the implementation of positive international experience of state regulation of foreign trade in agricultural products in Ukraine. Refs. 15.

Key words: agro-food production, agriculture, agrarian market, foreign trade, international experience, subsidies, price controls, the customs tariff.

УДК 338.242:664.1

Державне регулювання ринку цукру в Україні та зарубіжний досвід / Данилишин М.С.
// Економіка АПК. – 2015. – № 12. – С. 113.

Мета статті – дослідження державного регулювання ринку цукру та розробка пропозицій щодо удосконалення механізму регулювання ринку цукру в Україні на основі використання зарубіжного досвіду.

Для оцінки державного регулювання цукробурякової галузі України та в економічно розвинутих країнах у процесі дослідження використані такі методи: теоретичного узагальнення, зіставлення, порівняння. Застосування системного підходу дало змогу визначити основні проблеми розвитку функціонування ринку цукру. Інформаційну базу даної статті становить чинне законодавство та діючі нормативно-правові акти з питань регулювання ринку цукру в Україні, матеріали НАЦУ “Укрцукор”, матеріали досліджень вітчизняних і зарубіжних учених, інформація українських та зарубіжних інтернет-сайтів, експертні оцінки.

Проаналізовано механізм державного регулювання ринку цукру в Україні в умовах перехідної економіки. Кризова ситуація в цукробуряковому комплексі значною мірою є наслідком ряду проблем, пов’язаних із недосконалістю державного регулювання. Сформульовано принцип встановлення квот на виробництво й поставки цукру на внутрішній ринок, що сприяє збалансуванню попиту та пропозиції. Розглянуто досвід державного регулювання ринку цукру і встановлено, що більшість країн світу, які виробляють цукор, вживають заходи протекціоністської політики тарифними й нетарифними методами регулювання економіки, здійснюючи регулювання внутрішнього ринку через квоти та контроль за цінами на цукор і сировину.

Наукова новизна результатів дослідження полягає в тому, що обґрунтовано необхідність виконання квоти “А” (максимальна кількість цукру для поставки на внутрішній ринок) виробникам цукру. Розроблено пропозицій щодо регулювання ринку цукру в Україні на основі використання зарубіжного досвіду.

Теоретичні узагальнення, висновки і пропозиції, що містяться у статті, можуть бути використані під час розробки державних програм щодо регулювання ринку цукру. Табл.: 1. Бібліогр.: 17.

Ключові слова: ринок, цукор, бурякоцукрова галузь, розвиток, державне регулювання, квота.

УДК 338.242:664.1

Государственное регулирование рынка сахара в Украине и зарубежный опыт / Данилишин М.С. // Экономика АПК. – 2015. – № 12. – С. 113.

Цель статьи – исследование государственного регулирования рынка сахара и разработка предложений по совершенствованию механизма регулирования рынка сахара в Украине на основе использования зарубежного опыта.

Методика исследования. Для оценки уровня государственного регулирования свеклосахарной отрасли Украины и в экономически развитых странах в процессе исследования использованы такие методы: теоретического обобщения, сопоставления, сравнения. Применение системного подхода дало возможность определить основные проблемы развития функционирования рынка сахара. Информационную базу данной статьи составляет действующее законодательство и действующие нормативно-правовые акты по вопросам регулирования рынка сахара в Украине, материалы НАСУ “Укрсахар”, материалы исследований отечественных и зарубежных ученых, информация украинских и зарубежных интернет-сайтов, экспертные оценки.

Результаты исследования. Проанализирован механизм государственного регулирования рынка сахара в Украине в условиях переходной экономики. Кризисная ситуация в свеклосахарном комплексе в значительной степени является следствием ряда проблем, связанных с несовершенством государственного регулирования. Сформулирован принцип установления квот на производство и поставки сахара на внутренний рынок, что способствует сбалансированию спроса и предложения. Рассмотрен опыт государственного регулирования рынка сахара и установлено, что большинство стран мира, которые производят сахар, принимают меры протекционистской политики тарифными и нетарифными методами регулирования экономики, осуществляя регулирование внутреннего рынка через квоты и контроль за ценами на сахар и сырье.

Научная новизна исследования. Обоснована необходимость выполнения квоты "А" (максимальное количество сахара для поставки на внутренний рынок) производителям сахара. Разработаны предложения по регулированию рынка сахара в Украине на основе использования зарубежного опыта.

Практическая значимость результатов исследования. Теоретические обобщения, выводы и предложения, содержащиеся в статье, могут быть использованы при разработке государственных программ по регулированию рынка сахара. Табл.: 1. Библиогр.: 17.

Ключевые слова: рынок, сахар, свеклосахарная отрасль, развитие, государственное регулирование, квота.

UDS 338.242:664.1

State regulation of sugar market in Ukraine and foreign experience / Danylyshyn M.S. // *Ekonomika APK.* – 2015. – № 12. – P. 113.

The aim of the paper is to study the state regulation of sugar market and to develop guidelines for improvement of its mechanism of in Ukraine in compliance with foreign experience.

Methods of the research. For evaluation of state regulation of sugar production brunch in Ukraine and economically developed countries there were applied such methods as theoretical generalization, juxtaposition and comparison.

The systemic approach was used to define the key problems of the development of functioning of sugar market. Among the resources of the research there are current legislation, norms and regulations on sugar market control and regulation in Ukraine, data of the National Association of Sugar-producers of Ukraine "Ukrtsukor", researches of domestic and foreign scholars, internet resources, expert opinions.

The results of the research. The mechanism of state regulation of sugar market of Ukraine under condition of transition economy is studied.

Crisis situation of the sugar-beet complex is to a considerable extent the result of state regulation issues. The principle of formation of production and distribution shares for domestic sugar market is defined that can ensure the balance of demand and supply. The foreign experience of state regulation of sugar market is considered and it is defined that the majority of countries that produce sugar take measures of protectionist policy via tariff and non-tariff methods of regulation of economy, as regulation is performed via quotas (shares) and sugar and raw materials price-control.

Scientific novelty of the research. The necessity of implementation of quota 'A' (maximum quantity of sugar for the domestic market) for the sugar producers, The guidelines for regulation of sugar market of Ukraine based on consideration of foreign experience.

Practical value of the research. Theoretical generalisations, conclusions and guidelines of this paper can be applied for development of state programmes of sugar market regulation. Tabl.: 1. Refs.: 17.

Key words: market, sugar, sugar-beet industry, development, state regulation, the quota.

* * *